

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Duhul constructiv.

Sigur, că nu i-a scăpat din vedere nici unui frate preot sau vreunui alt intelectual de al nostru faptul, cât este de greoi sufletul popoului nostru când este vorba de a construi ceva și iarăși cu ce ușurință poate, cutare om neînțelegător, să plece sufletul popoului nostru spre a distruge ceva.

Dar viața omului așa este croită de D-zeu, ca dânsa să construiască încontinuu opere frumoase. Este ceva și în firea omului din mult lăudata pornire a albinelor sau a furnicilor, cărora dacă le strici coșnița sau mușuroiul aici, clădesc cu sânguință forțată altă coșniță și alt mușuroi dincolo.

Și dealtcum, dacă medităm asupra scopului vieții acesteia, fără pornirea puternică de a construi încontinuu ceva bun, dânsa nu are rost, este ceva mort, ceva fără conținut.

Robia de veacuri a slăbit ori chiar a nimic pe alocurea aceasta nobilă pornire a popoului nostru de a construi. Robia i-a dat să stee cu mâinile în plept, să fie apatic, să fie neîncrezător și fatalist. Dușmanii seculari, în orice faptă a popoului nostru, în orice pornire a lui spre bine, vedeau un atac la adresa lor. Clădirea unei biserici sau școale românești era pentru străini o provocare. Și așa anii de neactivitate împreunăți cu lovirile străinilor au paralizat întrucâtva puterea de acțiune și de construcție a sufletului românesc.

Maladia aceasta sufletească este ceva extrem de periculos pentru neamul nostru, fiindcă și viața lui tot așa se scurge de repede, doar în cadre mai mari, ca și viața unui om singuratic și dacă neamul nostru lasă să treacă timpul, fără să construiască opere materiale sau sufletești, suferă paguba enormă de a nu-și pu-

tea justifica existența în fața lui Dumnezeu și în fața istoriei.

În cutare sat este vorba să se clădească o biserică. Natural ar fi, ca la primul cuvânt să se învioresze fața tuturora și inimile să bată de bucurie așa puternic, încât să le auzi. Omenesc și românesc lucru ar fi să auzi dela mic până la mare glasul jertfei supreme.

Și totuși te întâlnești cu altceva. Mai întâi pe fața conducătorilor se așterne o paloare și o amărăciune, care încetul cu încetul se răspândește pe mutrele mai mici și mai neînsemnate. Și nu se mână mult, până și pescarul de popularitate ia cuvântul și vorbește patetic despre suferințele popoului. Bineînțeles nu-i arde sufletul de jalea unui sărac, dar vorba e, că acum se poate afișa ca cel mai mare binevoitor al popoului, care oriși cum pentru aceasta bunăvoință are să-l onoreze momentan, alegându-l ca om de încredere, care oprește în tot momentul, cu buzduganul gata de a lovi în cap, orice pornire bună, până nu mai mișcă de loc. Și așa după o ora, când ar trebui să pornim la lucru, ne trezim într'o atmosferă lugubră de priveghere a unui mort. Vai, și am prea puține degete la amândouă mâinile decât să pot să înșir pe toți pescarii păcătoși, căci decâteori este vorba să vindicăm sufletul popoului de sgura trecutului și să-l punem pe drumul adevărat al vieții, care este numai și numai al acțiunii și al construcției, se așează deacurmezișul, imitând pilda asupritorilor din trecut, cari nu puteau suferi poporul românesc, când era activ și constructiv. Suntem un popor, din vina sufletelor slabe, care avem prea puține jubilee de muncă și prea multe parastase de pomenire ale acțiunilor mari și frumoase.

Oricum vor raționa pescarii și pescărușii de popularitate, o viață de om sau de popor,

care nu a construit fără răgaz, nu merită numele de viață, ci de existență vegetativă.

Vrem biserici frumoase, case culturale pompoase, societăți culturale, religioase, active și glasurile cobitoare ne cântă sinistru: „nu se poate“, „nu se poate“.

Dar să ne ascuțim auzul. Sufletul neamului nostru, după veacuri de obidă și de încătușare, fierbe, clocotește și se frânge în loc ca un roib înfierbântat. Ne lipsesc încă suflurile sănătoase și optimiste, cari să pună la o parte glasurile cobitoare și să o iele înainte pe drumul muncii constructive.

Streinii, slugii streinilor și nepricepătorii au tot interesul să paralizizeze până la nemiscare duhul de construcție al poporului nostru.

Preoții noștri cu crucea în frunte au sfânta datorie se desrobească sufletul poporului nostru de meteahna fotolismului și a nelucrării. O bisericuță micuță ca o colibă, o casă culturală acoperită cu stuh tot este ceva, mai mult decât văicăreala că nu putem face nimic. Să nu uităm că popoarele cari sapă canale uriase și sfredelesc munții și traversează mările, stăpânesc lumea. Tot ce fac, aceste neamuri, emană din duhul lor puternic de a construi ceva și atunci ce rost mai poate avea viața noastră, când nu putem închide nici măcar gura pescarilor de popularitate, când e vorba să se ridice o modestă casă lui Dumnezeu. Acelaș stâlp al infamiei, la care sunt puși cei mai mari răufăcători, îl merită și coabele, fie în cojoc sau frac, cari chiar atunci află de bine să verse lacrimi de crocodil când e vorba ca românimea să nu trăiască degeaba ci se creze, să construiască tot ce e bun sau folositor. Preasfințitul Grigorie al Aradului a sosit chiar la vreme, activitatea P. S. Sale, dacă este robustă și binefăcătoare, își găsește suprema valoare în faptul că este simbolică pentru toți credincioșii săi. De multeori cu bogate lacrimi în ochi prin cuvânt și faptă arată că un singur mijloc de scăpare este pentru neam și biserică: *Duhul construcției*, dacă alții zidesc necreștinește, noi să zidim creștinește. Oamenii și istoria îl vor așeza pe acest Arhieru la locul binemeritat, fiindcă tot ce au legat dușmanii în sufletul neamului nostru dornic de opere nemuritoare, P. S. Sa desleagă, ca liber, activ și creștin să fie acest suflet.

Dr. Ștefan Cioroianu

protopop.

Vizita Prea Sfinției Sale, Egiscopului eparhial, în protopiatul Hălmașului.

În 8 Septembrie a. c. a început Prea Sf. Sa vizitațiile canonice de toamnă.

De astădată a ținut să viziteze parohiile: Brusturi, Cristești, Bodești, Hălmaș, Ocșor, Brotuna și Ocnița, cari sunt cele mai îndepărtate parohii de reședința episcopescă, circa 136—145 km.

Afară de orașul Hălmaș, care este sediul protopesc, celelalte parohii cu o populație săracă, cu case modeste și resfirate, sunt icuite între dealuri și văi pitorești de-o rară frumusețe.

Populația din aceste parohii ține cu tărie la legea strămoșească și sunt buni români. În anul 1919 au reacționat cu vitejie contra bolșevicilor, cari s'au putut convinge plătind cu viața că „Pe aici nu se trece“.

Acest popor sărac nu are unde să muncească, nu are posibilitatea să-și câștige nici cele mai modeste condițiuni de existență.

Primenirea sufletească-culturală trebuie să se facă aici mână în mână cu primenirea trupească.

Mi-se pare că în cei 15 ani dela înfăptuirea României Mari, prea puțin s'a făcut pentru populația din aceste părți, respectiv pentru emanciparea ei materială.

La Hălmaș am sosit Joi seara în 7 Septem. a. c. Prea Sfinția Sa a fost încvartirată la Prea Cucernicul protopop Ștefan Bogdan, iar consilierul referent Mihai Păcățian și diaconul Catedralei, Mihai Măcinic, cari au însoțit pe Prea Sf. Sa, au fost încvartirați la Cucernicul diacon Enea Joldea din Hălmaș.

În tot timpul vizitării parohiilor susarătate, am fost oaspeții părintelui protopop.

În cursul cinei corul bisericesc, instruit de părintele protopop, a dat o serenadă în onoarea Prea Sf. Sale. Acest cor tânăr s'a afirmat foarte bine și merită toată lauda.

În 8 Septembrie a. c. înainte de masă, Prea Sfinția Sa a vizitat parohia Brusturi, oficiind sf. liturghie asistat de un sobor de preoți, în frunte cu consilierul referent și protopopul Hălmașului. În cursul serviciului religios, Prea Sfințitul a hirotonisit diacon pe candidatul de preoție Simeon Turcu, ales preot la parohia Labașinț.

La sfârșitul sf. liturghiei, Prea Sf. Sa a predicat despre umilința și curățenia vieții Prea Curatei. Predica a fost ascultată cu o tăcere mormântală.

Din raportul prezentat de părintele Gavrilă Terente se constată, că poporul din Brusturi, care numără 1200 suflete ort-române, e un popor religios și

sîrguincios, care, pe lângă toată sărăcia, a jertfit mult pentru biserica și cultura românească.

Dintre intelectuali am remarcat pe domnii: Petru Sârbu, Traian Mager, Ioan Bogdan, Dr. Mihai Nicula, Aurel Sirban, Vasile Lazar, Ioan Turcu, Traian Nicodim, Teodor Popovici și Adrian Popovici.

Masa am luat-o la părintele Gavrilă Terente, pe care Dumnezeu l-a dăruit cu zece copii, dintre cari doi au încetat din viață.

După masă am trecut la parohia Cristești, filia parohiei Bănești, care numără 262 suflete ort. române. Aici Prea Sf. Sa a oficiat serviciul vecerniei asistat de preoți, ținând o puternică predică despre datorlia omului de a urma învățăturile M. Hristos.

De aici am trecut pedestru peste un deal de circa 700 metri la parohia Bodești, care numără 387 suflete ort. rom.

Noi cel din șesuri, cari nu suntem obișnuiți cu urcarea dealurilor, până am ajuns în vârful dealului, am făcut o adevărată baie de aburi. Aici Prea Sf. Sa a oficiat un scurt serviciu religios în curtea sf. biserici, pentru că sf. biserică s'a dovedit a fi neîncăpătoare pentru mulțimea poporului.

Prea Sf. Sa a ținut o emoționantă predică despre datorlia omului de a trăi o viață creștinească și de a cinsti pe mai marii lor conducători. Poporul a rămas adânc mulțumit de vizita Prea Sf. Sale.

De aici am luat pedestru pe vârful dealului spre Hălmagiu. Am preferit să mergem per pedes apostolorum, pentru că ne-au ajuns cu vârf și îndesat scuturăturile cu trăsura.

Sâmbătă după masă în 9 Septembrie a. c. Prea Sf. Sa a vizitat parohia Ocșor, filiala parohiei Ocnița cu 435 suflete, oficiind serviciul vecerniei. A fost un serviciu impresionant. Cântăreții de strană s'au întrecut pre sine prin frumusețea cântărilor bisericesti. Au cântat în strană învățătorii: V. Cătană, I. Balta, I. Eremie și V. Magier, formând un cor improvizat, vrednic de toată lauda.

Prea Sf. Sa a ținut o predică foarte frumoasă, arătând, că fiecare om să se îndestulească cu situația

sa și să-și facă datorliile spre mărirea lui Dumnezeu, binele deaproapelui și binele său propriu, îngrijind de creșterea copiilor în frica lui Dumnezeu.

Aici ne-a surprins plăcut un fapt vrednic de toată lauda. Învățătorul Aurel Petrișor a construit edificiul școlii pe cheltuiala sa proprie. Și atunci se întreabă omul, cum e posibilă acesta într'o regiune săracă și într'o epocă stăpănită de cel mai materialism. Iată ce poate face credința și dragostea pentru cultura românească!

Duminecă în 10 Septembrie s'a oficiat sf. liturghie în sf. biserică din Hălmagiu.

Prea Sf. Sa a fost condus la biserică cu procesiune, la care a luat parte mult popor. Prea Sf. Sa a

fost asistat la serviciul religios de doi protopopi, zece preoți și doi diaconi.

Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul bisericesc, instruit și condus de protopopul Ștefan Bogdan. În cor am văzut și pe doamna protopopeasa, soția părintelui protopop Ștefan Bogdan. Acum înțeleg de ce acest cor în așa scurt timp a făcut așa frumoase progrese și a cântat cu atâta precizie, încât a stors admirația tuturor. Dacă domnii și doamnele premerg cu exemplu, lumea îi urmează.

Cu acest prilej, Prea Sfințitul a hirotonit presbiter duhovnic pe Diaconul Simeon Turcu pentru parohia Labașiu.

În asistență am remarcat pe domnii: general Argeșeanu, fost ministru Dr. I. Suciu, Suprefectul județului Arad, Dr. I. Cîncă, maior, Popovici, notarul public Gh. Sârbu, avocatul Dr. I. Nicula, profesorul Tr. Mager, profesorul Tolan, președintele judecător Dr. Leonida Pop, judecătorul Ghițiu, avocat Aurel Sirban, Ciocan director de liceu Brad, Ghișa, directorul băncii „Crișana”, căpitan Crișovan, Dr. Cosma Gh., adv. Aurel Sârbu, adv. Moldovan proprietar, Valea Ioan notar, Ioan Bogdan deputat, Vasile Lazar primpretor, Iohaș Petru.

Biserica a fost arhiplină. Din sf. biserică am trecut în procesiune la monumentul eroilor. Despre aceasta urmează raport separat.

Luni în 11 Septembrie a. c. înainte de masă, Prea Sf. Sa a vizitat parohiile Brotuna și Ocnița.

La intrarea în Brotuna, poporul a întâmpinat pe Prea Sf. Sa în frunte cu primpretorele din județul Hunedoara, Dl. Dr. Nicolae Turuc, care a adresat Prea Sf. Sale următoarele cuvinte.

Inal Prea Sf. Dle Episcop.

Venirea I. Prea Sf. Voastre în mijlocul nostru, aici pe aceste plaiuri istorice, ne umple inimile de bucurie și fericire.

Ziua de astăzi este pentru noi o adevărată sărbătoare, un mare praznic.

În vizita înaltă, cu care ne onorați, ne este dat să vedem atât grija părintească mereu sportită cât și iubirea pe care ne-o purtați cu atâta generozitate. Astăzi, când necazuri de tot felul ne-au copleșit viața, ea este pentru noi un imbold la muncă, un stimulent de încurajare și acea nădejde izvorâtă din tăria ce ne-o dă credința noastră stromoșească, menită să aducă cu o clipă mai curând îndreptarea mult așteptată.

Intocmai ca Apostolii odinioară, așa și P. Sfințita Voastră, astăzi cutreeră și vizitează, aproape fără întrerupere și fără oboseală par'că, până și cele mai îndreptate sate și cătune, propovăduind cuvântul adevărului și iubirea de biserică, patrie și tron.

Lipsa acestor învățături pline de înțelepciunea și mângâiere o simțim poate mai mult astăzi ca ori când altă dată.

Exprimându-Vă sentimentele noastre de caldă și sinceră grațitudine Vă urez în numele populațiunii din plasa Avram Iancu, județul Hunedoara și Vă zic din adâncul inimei mele:

„Bine a-ți venit” la noi prea sfințite să vă simsimți bine în milocul nostru.

Trăiți la mulți ani. I-s'au Prea Sf. Sa vădit emoționat de frumoasele cuvinte, ce îl s'au adresat, mulțumește pentru frumoasa primire ce i s'a făcut.

Brotuna, care este filla parohiei Basarabeasa, numără 305 suflete. Biserița e situată pe un deal înalt la care cu greu te urci.

Prea Sf. Sa asistat de soborul preoților a oficiat un scurt serviciu religios. Domnii învățători au condus stranele. Prin cântările lor armonioase, au ridicat solemnitatea serviciului divin.

Prea Sf. Sa a predicat foarte frumos despre scopul vieții omului. Poporul a rămas adânc impresionat de frumoasele învățături auzite. Din raportul părintelui Victor Uscătescu se constată, că poporul din Brotuna, deși e sărac, dar e sărguincios, blând și muncitor.

Dela Brotuna am trecut la parohia Oclu, ultima comună luată în program.

Comuna Oclu, care numără 537 suflete, are o regiune adevărat pitorească. Biserița e situată sus pe deal. Și aici Prea Sf. S. a oficiat un scurt serviciu religios asistat de soborul preoților. Răspunsurile au fost date de corul învățătorilor, cari ne-au însoțit și aici. Cuvine-se lor toată lauda și recunoștința.

Din raportul părintelui R. Giurgiu se constată, că comuna Oclu a trecut multe peripecii, și grele lupte până ce și-a putut eluipa situația de astăzi.

În Oclu avem un popor sărguincios și rezistent, care ține la legea sa strămoșească.

Părintele Giurgiu a dat o masă în onoare Prea Sf. Sale și a oaspeților.

Cu aceasta s'au terminat vizitațiile canonice luate în program.

Laudă și mulțumită se cuvine domnilor din Hălma-giu, cari au însoțit pe Prea Sf. Sa în toate parohiile vizitate.

Pagina catihetică.

1. De ce lege suntem?

Copiii și oamenii *cari cred în Hristos* Domnul, se numesc **creștini**. Nu toți creștinii se închină la fel lui Hristos Domnul. **Adevărata închinare** o facem numai *în Biserica noastră*. Pentru aceasta Biserica noastră se numește: **Biserica creștină ortodoxă**. Cuvântul ortodoxă înseamnă **dreptmăritoare**. Noi *ne numim creștini ortodocși*, adică dreptmăritori.

2. Semnul sfintei Cruci.

Hristos Domnul a fost răstignit **pe Cruce**. În mâni și în picioare i-au bătut patru cuie mari. A pățimit, *a murit* și s'a îngropat. A *treia* zi a **înviat**.

Crucea a rămas la locul răstignirii. Oamenii treceau pe lângă ea, *o vedeau, își aduceau aminte* de Hristos Domnul și **se închinău**. Atunci dușmanii lui Hristos **au îngropat și Crucea**, să n'o mai vadă nimeni, să nu-și aducă nici aminte de Hristos.

La *trei* sute de ani Impăratul Constantin și maica sa, Elena, **au desgropat Crucea** și au dus-o în biserică. Creștinii și-au adus *aminte iarăș* de răstignirea, de moartea și de învierea lui Hristos și **s'au închinat**.

Introducerea în școală și în viața religioasă.

Întâia oră de Religie trebuie să fie ora de cunoștință, dar și începutul sărbătoresc al unei lucrări. Preotul catihet să nu uite datoria de a binecuvânta pe copil. La intrarea în clasă și la sfârșitul fiecărei ore totdeauna în cursul anului să binecuvinteze copiii. Noi am cam uitat aceasta. Nu ne dăm seama de puterea acestui act liturgic și nu știm cât de mult țin credincioșii să fie binecuvântați de către preot, iar pentru copii ei doresc însuși binecuvântarea. Cuvintele binecuvântării vor fi cele din slujbele dumnezeiești. Copiii vor fi instruiți, să primească binecuvântarea, plecându-și capetele.

Preotul să știe numele copiilor. Copiii spun numele de botez. Foarte puțin și numele de familie. Se va stăruie treptat ca școlarii să știe numele lor de familie, numele taților și mamelor, fraților mai mari și mai mici, locuința și ocupațiunea părinților. Se zice, că primele cunoștințe de geografie sunt: casa părintească și mobilele din ea, dependențele locuinței etc. Tot așa primele cunoștințe din istorie și mai ales din Religie sunt: familia și adică numele părinților și al fraților, iar mai târziu locul și anul nașterii lor. Citisem undeva, că aceste cunoștințe sunt mai de preț și trebuie să premeargă cunoștințelor despre persoanele din istoria patriei, din istoria universală și din istoria literaturii. Acolo se spunea: nu e tragic, ca un copil să știe unde și când s'a născut, a luptat, a murit Napoleon, iar despre părinți să nu știe nimic? Noi trebuie să ne dăm seama de însemnătatea religioasă a acestor cunoștințe. În altă ordine de idei, vom căuta să cunoaștem copiii cu privire la religiozitatea din familie. Învățat-au acasă despre Dumnezeu, Iisus Hristos, Preacurata Fecioara Maria, Ingerii, semnul Crucii, vreo rugăciune. Pentru complectarea acestor cunoștințe despre copiii și despre familia din care fac parte și pentru îndemnul părinților și al fraților sau surorilor mai mari, de a colabora cu școala și în

special cu catihetul, e de dorit să-și cerceteze preotul elevii acasă. Nu ne putem închipui ce date multe putem culege cu aceste prilejuri: și frumoase și grozave. Pedagogia a preconizat de mult colaborarea familiei cu școala, dar școala, exceptând un număr disparent de cazuri, n'a realizat-o. Fără colaborarea familiei toată truda învățătorului și a preotului catihet se irosește. Și preotul se va „prezenta” copiilor. Ar fi prea puțin să-i știe numele. El trebuie să se prezinte ca părintele lor sufletesc, părinte care l-a botezat, i-a uns cu sfântul Mir, se roagă pentru ei și pentru părinții lor trupești și poartă grija de mântuirea sufletelor lor. Ca să li-se întipărească în minte cât mai adânc întâia oară de Religie, e bine să le dea, la sfârșitul orei, o amintire: Iconița lucrată în stilul Bisericii noastre. Că Iconița va fi mică, sau foarte simplă, nu va micșora bucuria simplității copilărești.

Nu greșește preotul-catihet scriindu-și numele sub Iconiță, sau pe verso: „Amintire dela...” Firește aici ne izbim de greutate. Nu avem Iconițele la îndemână și pe un preț accesibil. Dar bun e Dumnezeu și poate le vom avea cu ajutorul Lui.

După prezentarea bilaterală catihetul va spune copiilor, deși poate le-a spus învățătorul, că părinții i-au trimis la școală să învețe multe lucruri bune și folositoare: să scrie, să citească, socoată, povești și poezii frumoase. Cât de mult iubesc părinții și învățătorii pe copiii silitori. Cele mai frumoase lucruri însă le vor învăța la Religie. Aci vor învăța despre Dumnezeu, despre Iisus Hristos, despre Preacurata, despre Iugeri. Vor învăța, cât de mult iubește Hristos Domnul pe toți copiii și pe părinții lor și cum trebuie să iubească toți copiii pe Hristos, prietenul copiilor.

De aci se trece la lecția propriu zisă, care e mai mult o introducere în școală și în viața religioasă: „De ce lege suntem”. Accentuăm cât mai răspicat, că trebuie să fim dela început și neîncetat pentru a *sublinia superioritatea ortodoxiei*. Firește, nu admitem batjocurirea altor credințe, căci ar fi necreștinesc, dar tot așa nu admitem, ca ortodoxia să fie făcută în lecții, în școală sau înafară una cu celelalte credințe.

Tot în legătură cu această lecție și cu altele, unde ni se va da prilej, vom arăta, că *Biserica* este totalitatea credincioșilor, societatea, ale cărei clădiri se numesc *biserici*.

Semnul sfintei Cruci.

S'a făcut observarea față de noul nostru program de materii, că nu e pus în ordinea cronologică, nici dela ușor la mai greu, nici dela părți la întreg și nici dela întreg la părți. Indicând unul sau altul din aceste sisteme, sau altele, se caută, de fapt, a se indica firescul, căci calea firească e cea mai bună. Programul nostru de materii, în adevăr, nu observă ordinea cro-

nologică, nici nu e întocmit după celelalte sisteme arătate mai sus. El ține însă să urmărească o cale mult mai firească, pentru clasa I. primară. El se întemeiază pe cunoștințele religioase din familie ale copiilor. Scopul e îndoit: să îndrepte eventualele greșeli în cele învățate acasă, dându-le o mică dezvoltare și să dea copiilor cunoștințele de cari au trebuință în primul rând.

Așa suntem și cu unitatea care tratează despre semnul sfintei Cruci. Nu e ușoară. Ba am putea zice, că e între cele mai grele. Nu e nici cea dintâiu în ordinea cronologică, ci e la încheierea lucrării mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos. E însă cea dintâiu cunoștință religioasă câștigată de copil în familie și e cel mai însemnat act liturgic și cel mai distinctiv semn al ortodoxiei.

La pregătirea metodică a lecției vom porni din aceste temeluri reale. Ce fac părinții, ce facem noi, copiii, la începutul și la sfârșitul fiecărei rugăciuni? Cum i-au învățat părinții acasă să-și facă semnul sfintei Cruci? Toți știu să-și facă semnul sfintei Cruci? Cum? Vor fi observați numai 2-3. De ce ne facem noi, ortodocșii, semnul sfintei Cruci? Cum ne facem corect semnul sfintei Cruci? Când trebuie să ne închinăm? Iată, ce ar vrea copiii să știe.

Iisus semnul crucii va fi învățat și controlat săptămâni de-a rândul. Spre a nu zăpăci pe copii, e corect, dacă atât clasa întreagă, cât și catihetul se întorc cu fețele spre răsărit la facerea semnelui Crucii și la toate rugăciunile.

După recapitularea prin întrebări se vor prezenta următoarele icoane: Răstignirea, Invierea, Sf. Constantin și Elena, apoi se va prezenta o cruce. La asociațiile copiii vor spune, unde au mai văzut cruci, (în biserică, pe biserică, la țarină, în cimitir) ce trebuie să facem văzând crucea în aceste locuri, de cine ne aducem aminte văzându-le, cine au îngropat Crucea? Cum se numesc cei ce nu-și fac Crucea? (Dușmanii crucii, dușmanii lui Hristos).

Copiii vor desemna pe plăci, după desemnul catihetului, mai multe forme de cruci. În clasa I primară să știe atât: cele trei degete deschise împreunate înseamnă: Tatăl și Fiul și sfântul Duh; cele două închise în palmă: Iisus Hristos este Dumnezeu și om (cele două firi), că ducând mâna la frunte zicem: *În numele Tatălui; la plept: și al Fiului; la umărul drept și stâng: și al sfântului Duh; lăsând mâna jos: Amin*. În clasele II și III se va amplifica.

Aci va fi luată pentru prima dată cântarea: „Crucea Tale...” Noi o dăm la un loc cu toate celelalte cântări pentru clasa întâia, ca încheiere a primului trimestru.

Preotul Florea Codreanu.

Maica Domnului și minunea dela Mănăstirea Hodoș-Bodrogului.

Pe valea Murășului, atât de bătrân încât nici el nu ar mai ști să spună numărul anilor, stă pitită și păzită de moșneagul râu, ca o fiică scumpă, sfânta mănăstire a Bodrogului. De câteori treci pe drumul mare, care duce pe acolo, ți-se pare că sfântul locaș se cufundă în verdeața pomilor și se ascunde de fața lumii sgomotoase. O bisericuță liniștită cu o icoană veche și sfântă a Maicei Domnului face un adânc contrast cu lumea mare, care e plină de atracții frumoase. Nu strigă, nu cheamă, nu conturbă pe nimeni aceasta așezare Dumnezelască și totuși din depărtări mari, dela sute de kilometri, vin mii și mii de suflete omenesti, preste întreg anul, dar mai ales atunci se umple și mănăstirea și jurul ei de mulțimea oamenilor, *când Maica Domnului își serbează dutoasa ei despărțire de către pământ.* Ologi, șchiopi, orbi și tot felul de nenorociți, cari nu mai au ce spera la nici o bunătate din lumea aceasta, se amestecă cu sute și sute de fețe tinere și sănătoase, cari speră și asteaptă totul încă dela aceasta viață.

O orchestră complectă a tuturor sentimentelor bucuroase și triste își împrăstie în văzduh acordurile sale variate și impresionante. Aci o mamă, care acasă nu a avut nici odată prilejul să-și plângă și ultima lacrimă de durere pe mormântul fiului său, în acordurile slujbelor Dumnezeiești fastuoase, simte cum se inmoaie și cum curg ca un balzam mângăietor acele ultime lacrimi, cari i-au apăsât sufletul greu. Dincolo un tată simplu, poate un păstor sărac și neînvățat, care în satul lui s'a temut de privirile muștrătoare ale consătenilor să pășească pragul sfintei biserici, aici se simte la largul său, aceea ce a dorit o viață întreagă, să și sature și el sufletul de sfîntenia slujbelor Dumnezeiești, găsește aici să își ia merinde sufletească, pe un an întreg.

Cerșitorul amar, care nu găsește anul întreg milă destulă pentru mizeria lui, aici se îndestulește. Părăsitul și orfanul, mâncați de greutatea singurătății, aici află și ei suflete cari îi înțeleg. Odată pe an gustă și ei poama atât de rară a iubirei creștinești. Străini, cari nu s'au văzut poate viața lor întreagă, își aprind luminile unul dela altul, schimbă vorbe mângăietoare și alean pentru tot ce le-ar chinui sufletele. Orbul atât de dornic de lumină, aici

se liniștește și el, miile de luminițe par'că pătrund prin credință în ochii lui întunecați.

Indoielile, necredința, urile, durerile și mizeriile toate, cari mânâncă sufletele ca rugina fierul, în noaptea de priveghiere, când toți se roagă și cântă în cor, dispar și parecă în aceste ceasuri s'a realizat idealul bisericii: *o turmă și un păstor.* Și sufletele înseninate parecă fac o punte de aur până în cer, de unde se coboară, bogată în milă, *iertarea și iubirea Maicii Domnului.*

Se prea poate că sunt mulți oameni, cari vor ceti cu îndoială minunata vindecare a fetei Maria Ardelean, mută din naștere, dar acești oameni îndoielnici să nu uite că între măsura omenească și între măsura Dumnezelască, este o uriașă deosebire. Când vezi o casă micuță, care stă să se năruiască și lipsurile și necazurile stau desemnate pe ușile și ferestrele slabe, tu, omule, o ocolești, dar Dumnezeu intră chiar aici.

Tu când vezi omule un schilav care îți îngrozește privirea, fugi de el, dar Dumnezeu se apropie.

Tu, când auzi glasul unui năpăstuit, care imploră ajutor, mergi mai departe, dar Dumnezeu îl aude și vine. Dumnezeu ne-a poruncit să aplicăm mila, iertarea și iubirea noastră celor mai nenorociți, celor mai greșiți, celor mai căzuți, noi, dincontră, chiar acelora, cari au lipsa cea mai mare de aceste daruri, nu le dăm, îi muștrăm, îi condamnă și-l acoperim de rușine, de dispreț și de osândă noastră.

Nu, Dumnezeu vine chiar acolo de unde fugim noi, Dumnezeu miluiește chiar acolo unde noi osândim cu cele mai grele vorbe.

Maria Ardelean a fost una dintre cele mai nenorocite fete, fiindcă dânsa nu putea să spună acel cuvânt, pe care îl spune un copil dela începutul până la sfârșitul vieții sale, mai cu drag: mamă, și iarăș mamă.

Tatăl cel ceresc prin Maica Domnului i-a trimis acestei fete un dar scump și fericitor, graiul.

Mănăstirea întreagă închinată Maicei Domnului s'a luminat nu de multele lumini, ci de bucuria și credința miilor de mame. Și din chipul blând al Maicei Domnului, din bisericuța mănăstirii, cu fiul ei sfânt în brațe, s'au desprins mii și mii de bobi de nădejde, *că Maica Domnului, care a apărut cetăți și popoare, nu lăsa lipsită de ajutor pe nici o mamă, care aleargă cu credință la locașul ei și îi cere sprijinul.*

Peste sfânta mănăstire se lasă încetinel

și ușor haina neagră a întunerecului și miile de pelerini se îndreaptă către casă, dar deși e noapte, calea lor e mai luminoasă decât oricând, fiindcă Maica Domnului, ridicându-se la ceruri, le trimite ostănititorilor întru cinstea ei, lumină sufletească, care vindecă, care mângâie, care întărește, care iartă, care luminează în întunerecul alb al vieții, care e leac pentru orice durere și orice suferință pe pământ.

Oh, a fost trist, foarte trist pe pământ, atunci când Hristos a avut parte de batjocuri, chinuri și cruce, aceea ce poate fi mai săgetător pentru o inimă de mamă, dar a fost și frumos, extrem de frumos, pe acest pământ păcătos când Maica Domnului strângea în brațe copilul ei, care a mântuit lumea. Oh, mamele, când vede Maica Domnului acest chip, care i-a fost drag, și îi va fi vecinic drag în bisericile noastre, se roagă pentru voi, mijlocește pentru voi și vă câștigă iertarea tuturor păcatelor, de dragul copiilor voștri, fiindcă sfânt, ce se poate mai sfânt, e în ceruri și pe pământ sentimentul profund de mamă.

Voi mamele, cari în ziua Sf. Mării, când alte mame se împărtășeau de dragostea și ajutorul Maicei Domnului, ierați la mese strălucite și vă ascundeți tristețea sufletească, fiindcă trist e sufletul fără credință, încercați și voi, măcar o singură dată, fericirea de a îngenunchia în fața chipului sfânt și veți simți deșertăciunea vieții pe care o iubiți și care nu poate să vă deie niciodată nimic din aceea ce vă poate da cea mai mare, cea mai puternică, cea mai curată și cea mai sfântă mamă.

Elena Dr. Cioroianu
protopopeasă.

INFORMAȚIUNI.

P. Sf. Episcopul nostru Grigorie la Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog. P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie, îndată ce a dispus de timp, după vizitația canonică din părțile Hălmeagului, în ziua de 13 Septembrie a. c. în ajunul Îndălțării Sf. Cruci a vizitat Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, asistând la slujba Vecerniei și mulțumind lui Dumnezeu pentru minunea întâmplată Luni 14 August a. c., când fetița mută Ana Ardelean a dobândit graiul după slujba Sf. Maslu, oficiată de părintele ieromonah Ilarion Iova și mai mulți P. C. Preoți din eparhia noastră.

P. Sf. Sa a fost însoțit de P. P. C. C. Lor profesorul Dr. N. Popovici și Dr. Ștefan Cioroianu.

Dela congresul misionar ortodox din Polonia.
La începutul luni Sept. a. c. s'a ținut în mănăstirea ortodoxă Poceaew congresul misionarilor ortodoxi din toată Polonia, la care au luat parte și delegați ai bisericii române în persoanele P. P. C. C. Lor Iconom Petre Comerzan, consilier la Consiliul Central Bisericesc, Ic. Vladimir Burjacovschi consilier la arhiepiscopia Chișinăului și misionarii Mihail Madon (Cet. Albă), Al. Scvoznicov (Chișinău) și S. Vatrici (Hotin). — Toți aceștia au transmis din Polonia cele mai călduroase salutări P. Sf. nostru episcop Grigorie.

Învățători evlavioși. Cu prilejul vizitațiilor canonice, făcute de P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie în protopopiatul Hălmeagului, în zilele de 8—11 Sept. a. c. — P. Sf. Sa a fost însoțit între alți intelectuali și de învățătorii Vichentie Cătaua, Ioan Balta, Ioan Irimie, Tiberiu Sirban, Adrian Popoviciu, Teodor Popoviciu.

Domniile lor au cântat cântările la strană, ba au servit și la masă în comunele Oșin, Ocșor, spre deplina satisfacție sufletească a clerului și spre admirația credincioșilor.

P. Sf. Sa Episcopul Grigorie le mulțumește și pe aceasta cale Domnilor învățători, pentru dragostea manifestată față de biserică.

A fost ars pe rug trupul fostului șef al poliției din Cuba (America).

N'au voie să fumeze în public și să întrebuițeze farduri și rujuri de buze femeile din Germania. Așa a hotărât cancelarul Hitler.

Peste un milion de țărani au murit de foame în Rusia sovietică în iarna și primăvara acestui an. Așa spune un gazetar american, care s'a întors nu de mult dintr'o călătorie din țara foamei.

Ciuma s'a ivit în orașul Marsilia din Franța. Cum ciuma se întinde foarte ușor, guvernul nostru a luat toate măsurile ca toate lucrurile ce ne vin din străinătate să fie desinfectate ca să nu aducă cu ele sămânța boalei.

Tot în Germania hitleristii din Breslau au hotărât să nu mai primească la serbările lor național-socialiste pe femeile fardate.

În Germania în munții Bavariei a început să ningă săptămâna trecută.

Femeile pot fi preoți. În Norvegia s'a făcut o lege prin care se dă drept femeilor de a ocupa slujbe pe care până acum numai preoții le ocupau.

Raiul pe pământ ar fi — scrie un ziar american — în insulele Solomon din oceanul pacific. Cei 93 mii locuitori din această insulă trăiesc ca'n rai.

Acolo nu sunt bănci, uzine electrice și nici criză.

Stăpânii sunt datori să dea slujbașilor lor hrană, săpun, îmbrăcăminte și lutun, atât pentru ei cât și pentru familiile lor. Prin lege leafa unui lucrător este fixată la 12 mii lei anual. Deasemenea fiecare locuitor are pământ deajuns.

Au fost impușcați 17 ingineri ruși la Baku (Caucaz) pentru că lucrau împotriva stăpânirii bolșevice.

În Germania a murit zilele acestea un om care se îmbolnăvisese din pricina că își smulsese un fir de păr din nas.

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei **Sat chinez**, devenită vacantă în urma renunțării părintelui Ignatie Raica, în urma rezoluției Ven. Consiliu Eparhial No. 5616 din 1933, se publică concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala”.

Venitele parohiale sunt :

1. Sesiunea parohială.
2. Casa parohială.
3. Stolele legale.
4. Birul legal, luat în concurs din oficiu.
5. Intregirea dotației preoțești dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de **clasa I-a (prima)**.

Alesul va predica regulat și va catehiza elevii școlilor primare din loc, fără nici o remunerație din partea parohiei.

Impozitele după venitele parohiale cad în sarcina celui ales.

Recursele, ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial ort. rom. din **Sat-chinez**, se vor înainta în termenul concursului Oficiului protopopesc ort. rom. din Vinga, iar reflectanții se vor prezenta—observând dispozițiile §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii—in sfânta biserică din **Sat-chinez**, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Sat-chinez, la 27 August 1933.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: **Sava Tr. Seculin**, protopop.

1—3

Conform rezoluției Ven. Consiliu Eparhial Nr. 5190 din 1933, pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă preotul emerit **Ioan Hălmăgean** din Igrîș, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela ziua publicării în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post de capelan sunt următoarele :

1. Folosința sesiunii parohiale în estindere de 37 jugăre și un intravilan de 1000 st. patrați.
2. Casă parohială nu este.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Parohia fiind de **clasa I.**, dela recurenți se cere cvalificațiunea de **clasa I.**
6. Alesul va avea să predice în toată Duminică și sârbătoarea, să catehizeze în școala primară, unde va fi designat de superiori, fără remunerație deosebită.
7. Alesul capelan are să-și plătească toate impozitele după beneficiul său.

Retribuția dela stat rămâne pe seama preotului emerit **Ioan Hălmăgean**.

Cererile de concurs, ajustate cu toate documentele și adresate Consiliului parohial ort. rom. din Igrîș, se vor înainta în termen legal Oficiului protopopesc ort. rom. din Comloșul-mare.

Reflectanții îndreptățiți se vor prezenta în Biserica din Igrîș pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, cu prealabila încunoștințare a Oficiului Protopopesc.

Igrîș, din ședința Consiliului parohial dela 29 August 1933. 1—3

Conform rezoluției Ven. Consiliu eparhial ort. rom. din Arad No. 5435/933. Se publică concurs pentru alegerea de preot la parohia de **clasa III. Bulza**.

Venite :

- a) Una sesiune parohială și intravilanul de 1/2 jug.
- b) Birul preoțesc și Stolele legale.
- c) Intregirea dotației dela stat.
- d) Birul parohial.
- e) Casă parohială nu este, de locuință se va îngriji preotul, până când parohia va putea edifica casă.
- f) Preotul va catehiza la școala primară, fără altă remunerație, și va plăti impozitele după beneficiul său.

Recurenții, cu încuviințarea protopopului, se vor prezenta în sf. biserică, pentru a face cunoștință credincioșilor.

Cererile, adresate Consiliului parohial din Bulza, se vor înainta oficiului protopopesc din Birchiș.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: **Traian Gibian**, protopop. 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei **prime** din **Ohaba forgaci**, devenită vacantă prin trecerea preotului **M. R. Radoiu** la Obreja, dieceza Caransebeșului, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima apariție în foaia oficioasă: „Biserica și Școala”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt :

1. Uzufuctul după 32 jughere pământ arabil din comuna parohiei I.
2. Casa parohială de sub Nr. 356 cu supraedificatele și 334 □-st. intravilan.
3. Stolele legale.
4. Intregire de salariu dela Stat.

Parohia este de **clasa I-a (primă)**, decl dela recurenți se cere cvalificațiunea de **clasa I-a (primă)**.

Preotul ales va servi și predica regulat în sf. biserică, ori de câte ori îl revine rândul, având serviciu a doua săptămână. Va catehiza la școala primară din loc, fără nici o altă remunerație. Va suporta toate impozitele după beneficiul din parohie, după sesiunea I va plăti punctual toate impozitele existente: impozit agricol, profesional, global și taxele pentru regularea apelor Timiș-Bega etc.

Concurenții la acest post se vor prezenta în vreo Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din **Ohaba forgaci**, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorice, pe lângă stricta observare a dispozițiilor §-ului 33 din Reg. pentru parohii, având avizul prealabil al protopopului tractual, și vor înainta cererile lor în termen de concurs, însoțite de anexele necesare, adresate Consiliului parohial din **Ohaba forgaci**, Oficiului protopresbiterial ort. rom. din Recaș.

Ohaba forgaci, din ședința Consiliului parohial dela 10 August 1933.

În înțelegere cu mine: **Iosif Goanță**, protopop. 3—3